

Verden på ett brett

Nr. 2, 2007

Utgitt av Nord-sør-biblioteket.

- **Spør Nord-sør-biblioteket**
- **Operasjon Dagsverk**
- **Nicaragua**
- **Honduras**
- **Guatemala**

Spør Nord-sør-biblioteket

Nord-sør-biblioteket svarer på spørsmål fra hele landet innenfor sitt fagområde. Vi besvarer spørsmål med informasjon og veiledning til mer informasjon på internett. Det er særlig skoleelever som bruker tjenesten, men den er åpen for alle. Noen av svarene våre blir publisert på nettstedet vårt.

- [Spørsmål og svar](#)
- [Spørreskjema](#)
- www.nordsor-biblioteket.no
- Tlf. 51507922
- hakon.hestvik@stavanger-kulturhus.no

Operasjon Dagsverk 2007

Midlene som blir samlet inn ved årets operasjon går til Utviklingsfondet sine prosjekter i Nicaragua, Honduras og Guatemala. Prosjektene er rettet mot utdanning for ungdom, og skal brukes på stipend- og låneordninger, teoretisk utdanning, praktisk yrkesopplæring, kunnskap om rettigheter, og opplæring i miljøvern og klimaspørsmål.

De tre landene har svært mye til felles. Det er tre fattige land, herjet av vold og, særlig de siste årene, naturkatastrofer. Landene sin historie har vært preget av militæret og konflikter mellom høyre og venstre siden. USA har hatt stor innflytelse på utviklingen i landene, og har vært involvert i det meste av borgerkriger og kupp. USA sine motiver for å være så involvert i Latin-Amerika og Karibien er både økonomiske og global maktpolitikk (den kalde krigen). I Nyhetsbrevet har vi valgt å gi et lite innblikk i den dramatiske historien, og vise vei til lenker med mer informasjon om landene.

- [Operasjon Dagsverk](#)

Fakta Nicaragua

Hovedstad: Managua

Innbyggere: 5,6 millioner

BNP pr. innb: 2470

Rangering menneskelig utvikling: 112

Ekstrem fattigdom: 45,1

Fattigdomsgap: 16,7

Barnedødelighet: 38

Analfabetisme: 33

Fredsindeksen: 2,020

Historiske glimt

Uavhengighet

1821 – Frigjøring fra Spania. Fra 1923 en del av Den mellomamerikanske konføderasjonen.

1838 – Nicaragua blir en selvstendig stat.

USA sin bakgård

1909 – Den liberale presidenten Zelaya kommer i konflikt med USA, og blir styrtet av USA og konservative krefter i landet.

1927 – 1933 Sandino leder en geriljakrig mot USA sine militære styrker i landet. USA trekker seg ut, men overlater makten til støttespillere i nasjonalgarden og General Somoza.

1934-1979 General Anastasio Somoza Garcia får Sandhino drept i 1934. Somoza og sønner styrer landet. Somoza regimet er et konservativt diktatur, og USA alliert.

Saninister VS. Contras

1961 Sandinista National Liberation Front (FSLN) blir dannet, og innleder en gerilja krig mot Somoza regimet. I 1978 blir lederen for det opposisjonell liberale partiet drept av regimet. Dette fører til en bredere koalisjon i motstandskampen mot det korrupte og undertrykkende regimet til Somoza.

1979 – Somoza blir kastet og en koalisjon med Sandinistene i førersetted overtar makten, sosiale reformer blir innført.

1984 – FSLN lederen Daniel Ortega blir valgt til president

1980 tallet – USA støtter de konservative sin kamp mot det venstre orientert styre. USA og Reagan mener Nicaragua utgjør en kommunistisk trussel, og en trussel mot amerikanske selskaper sine økonomiske interesser, og deres støttespillere i Nicaragua. De støtter Contras styrker militært og økonomisk. Det blir svært blodig i Nicaragua. Det innføres også handelsboikott, og havner minelegges.

Politiske valg

87-88 fredavtale

1990 USA støttet Chamoro blir valgt til president med en høyre-sentrums regjering. Liberale og krefter på høyre siden beholder makten helt til valget i 2006

2006 – Daniel Ortega blir valgt til president, og Nicaragua blir enda et av de Latin-Amerikanske landene som har fått venstre-radikale ledere de siste årene.

Frihandelsavtale med USA og andre land i regionen.

Les mer om Nicaragua

[Elektronisk bibliotek: Nicaragua](#)

[Lenker: Nicaragua](#)

Fakta Honduras

Hovedstad: Tegucigalpa

Innb.: 7,2 Millioner

BNP. Pr. innb.: 2600

Rangering menneskelig utvikling: 117

Ekstrem fattigdom: 20,7

Fattigdomsgap: 7,5

Barnedødelighet: 41

Analfabetisme: 23

Fredsindeksen: 2,390

Historiske glimt

Uavhengighet

1502 Christopher Columbus går i land i Honduras

1821 Frigjøring fra Spania. Fra 1923 en del av Den mellomamerikanske konføderasjonen.

1840 Honduras blir selvstendig stat.

USAs Bakgård

1890- USA har stor økonomisk innflytelse. United Fruit Company kontrollere 2/3 av banan eksporten.

1932- Diverse kupp og forskjellige korrupte generaler styrer landet fram til 1981. Reelt sitter utenlandske selskaper med makten. UFC eier store deler av infrastruktur og landområder.

1969 – Krig med El Salvador

1981 – Det sentrum-liberalistiske partiet vinner et demokratisk valg, og lederen Cordova blir president. General Alvarez beholder betydelig makt, som samarbeider med USA i krigen mot Nicaragua. I Honduras oppretter Alvarez dødsskvadroner og driver politisk undertrykking mot fagforeningsledere og venstre-siden.

1984 – Alvarez går av etter omfattende anti-amerikanske demonstrasjoner. Men regjeringen fortsetter å samarbeide med USA, til gjengjeld for omfattende amerikansk økonomisk støtte.

1980- tallet – Amnesty kritiserer hæren og dødsskvadroner for brudd på menneskerettigheter.

1989 General Alvares blir drept.

Neo-liberalisme

1990 – Samfunnet demilitariseres og det holdes rettsoppgjør etter overgrepene på 1980-tallet. Orkanen Mitch rammer Honduras kraftig.

2000.. Over 1000 gatebarn blir drept av dødsskvadroner støttet av politiet. Ekstrem fattigdom, ekstrem kriminalitet og ekstreme midler i kampen mot kriminalitet. Frihandelsavtale med USA.

Les mer om Honduras

[Elektronisk bibliotek: Honduras](#)

[Lenker: Honduras](#)

Fakta Guatemala

Hovedstad: Guatemala City
Innbyggere: 12,6 mill.
[BNP. Pr. innb.: 4080\\$ \(PPP\)](#)
[Rangering menneskelig utvikling: 118](#)
[Ekstrem fattigdom: 13,5](#)
[Fattigdomsgap: 5,5](#)
[Barnedødelighet: 45](#)
[Analfabetisme: 30](#)
[Fredsindeks: 2,285](#)

Historiske glimt

Uavhengighet

1821 – Frigjøring fra Spania, fra 1923 en del av Den mellomamerikanske konføderasjonen

1839 – Guatemala blir uavhengig

1844-1865 Guatemala styrt av konservativ diktator Rafael Carrera

1873-1885 Den liberale presidenten Barrios moderniserer landet.

1931 – Jorge Ubico blir president. Styret er preget av undertrykking, men landet har økonomisk vekst.

1944 - Ubico blir kastet og Juan Jose Arevalo blir ny president. Guatemala har en periode med sosiale reformer.

USAs bakgård

1954 – Landreformer blir stoppet etter et kupp av oberst Carlos Castillo. Han er støttet av USA og United Fruit Company som ikke ønsker nasjonalisering av landområder.

1966- Sivilt styre gjenopprettet, Cesar Mendez blir valgt til president.

1970 – Carlos Arena som er støttet av militæret (og USA) blir valgt til president. Det følger et program for å eliminere politisk aktive på venstre siden. Minst 50 000 blir drept.

1976 – Jordskjelv, 26 000 drepte, mer enn en million hjemløse

1980 tallet – borgerkrig

1981 – Økende geriljaaktivitet mot regimet. Døsskvadroner tar livet av ca 11 000 opposisjonelle.

1980- Diverse makt skifter etter kupp d` etat og valg. I løpet av 80-tallet har 100 000 mistet livet i borgerkrigen, og 40 000 er savnet.

1994-1996 Fredsforhandlinger og fredsavtale.

1999 – FN-rapport sier at 93% av alle menneskerettighets brudd på 80-tallet ble utført av sikkerhetsstyrkene. Myndighetene har oversett over 626 massakre i Maya-landsbyer.

2000- Den Konservative forretningsmannen Berger blir valgt til president. Flere hundre mennesker mister livet i den tropiske stormen Stan. Frihandelsavtale med USA.

Les mer om Guatemala

[Elektronisk bibliotek: Guatemala](#)

[Lenker: Guatemala](#)

